

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy:KS.wk.057.2.2020

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2020

Pan
Stanisław Kacperczyk
Prezes Zarządu Polskiego
Związku Producentów Zbożowych

Odpowiadając na pismo z dnia 4 maja 2020 r. (znak: 15/2020) w sprawie możliwości wdrożenia działań w zakresie gromadzenia i zagospodarowania wody opadowej, chciałbym podziękować za przedstawioną propozycję.

Zagospodarowanie wód opadowych stanowi istotny element w kształtowaniu gospodarki wodnej. Problematyka wód opadowych została uwzględniona na wielu płaszczyznach w przygotowywanym obecnie przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie *Planie przeciwdziałania skutkom suszy* (PPSS). Rolą planu przeciwdziałania skutkom suszy jest wskazanie działań, które ograniczą negatywny wpływ okresowych niedoborów wody na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. PPSS wraz z planami gospodarowania wodami, planami zarządzania ryzykiem powodziowym oraz utrzymania wód, ma się przyczynić do poprawy gospodarki wodnej w Polsce. PPSS zostanie przyjęty w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej w IV kwartale 2020 roku.

Plan, zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2020 poz. 310 z późn. zm.), zawierać będzie:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Ponadto, dnia 10 września 2019 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia "Założeń do Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030" (nazywany także *Programem rozwoju retencji*). Założenia są integralną częścią PPSS. Ideą tego projektu jest intensyfikacja działań, których realizacja zwiększy stopień retencji wody w naszym kraju, gdyż jedynie poprzez świadome gospodarowanie wodami możliwe jest przeciwstawienie się skutkom

zmian klimatycznych. Jest to pierwszy dokument kompleksowo omawiający możliwości i niezbędne kierunki działań w zakresie rozwoju retencji wodnej. Program jest komplementarny względem pozostałych dokumentów planistycznych z zakresu gospodarki wodnej - planów gospodarowania wodami, planów zarządzania ryzykiem powodziowym, planów przeciwdziałania skutkom suszy oraz programów rozwoju dróg wodnych, a działania w nim zawarte będą uzupełniały zadania wynikające z tych dokumentów. Działania wskazane w Programie uwzględniają wszystkie rodzaje retencji wód powierzchniowych wyróżniane ze względu na skalę - dużą, małą i mikroretencję oraz rodzaj retencji - naturalną i sztuczną.

Uwzględniając potrzebę zapobiegania ekstremalnemu zjawiskom atmosferycznym, powodującym straty w rolnictwie, w ramach poddziałania 4.1. „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020), wyodrębniono obszar dotyczący nawadniania w gospodarstwie rolnym, w ramach którego mogą być realizowane inwestycje polegające między innymi na modernizacji istniejącego systemu nawadniania lub wykonaniu nowego nawadniania w gospodarstwie.

Pomoc może być przyznana rolnikowi, który:

- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha i nie więcej niż 300 ha, i kieruje tym gospodarstwem,
- prowadzi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej między innymi produkcję roślinną lub zwierzęcą w celach zarobkowych,
- ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Do kosztów kwalifikowalnych zaliczane są między innymi koszty wykonania ujęć wody na potrzeby nawadniania, w tym studni lub zbiorników oraz koszty zakupu nowych maszyn i urządzeń, w szczególności do poboru, mierzenia poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, a także nowych instalacji do rozprowadzania wody oraz instalacji nowych systemów nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne, w ramach omawianego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji PROW 2014–2020, na operacje związane z nawadnianiem nie może przekroczyć 100 tys. zł, przy czym pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 15 tys. zł. Pomoc polega na refundacji do 50% (lub 60% kosztów kwalifikowalnych, w przypadku operacji realizowanej przez młodego rolnika) poniesionych przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji.

Szczegółowe warunki przyznawania pomocy na inwestycje związane z nawadnianiem

w gospodarstwie w ramach ww. instrumentu wsparcia określone są w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 719).

Ponadto, spółki wodne lub związki spółek wodnych, w których więcej niż połowę członków stanowią rolnicy, posiadający grunty rolne, mogą ubiegać się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 5.1. „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW 2014-2020.

Pomoc przyznaje się na operację polegającą na zakupie sprzętu do utrzymywania urządzeń wodnych służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgotnieniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny.

Pomoc stanowi refundację do wysokości 80% kosztów kwalifikowalnych i przyznaje się ją i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji programu wynosi 1 000 000 zł na jednego beneficjenta.

Jednocześnie, obecnie funkcjonuje kilka innych krajowych programów, których efektem będzie przeciwdziałanie skutkom suszy i dostarczanie wody. Są to programy wspomagające małą retencję na terenach wiejskich i miejskich. Część z nich przeznaczona jest dla jednostek samorządu terytorialnego, inne dla osób prywatnych, m.in. rolników:

- *Program kształtowania zasobów wodnych* realizowany przez PGW Wody Polskie wraz z Ministerstwem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, samorządami i spółkami wodnymi skupiającymi rolników, którego celem jest przywrócenie dwufunkcyjności urządzeń melioracyjnych (nawadniająco-odwadniających) w celu zapewnienia retencji wód w czasie suszy. Łączna kwota zadań to ok. 157 mln zł w perspektywie realizacji do 3 lat z czego w bieżącym roku na realizację zadań przeznaczono 60 mln zł;

- *Miasto z Klimatem – zielono-niebieska infrastruktura* – konkurs ogłoszony pod koniec kwietnia br. przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Ministerstwo Klimatu, w ramach którego samorządy mogą zdobyć pieniądze na zagospodarowanie wód opadowych i rozbudowę zieleni miejskiej. Kluczem do sukcesu jest spełnienie wymogu posiadania przygotowanych do realizacji projektów z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury. Nagradzane będą mogły być przedsięwzięcia polegające na realizacji powiązanych funkcjonalnie inwestycji w zakresie zagospodarowania wód opadowych i kształtowania zieleni miejskiej, w tym: „zielono-niebieska” infrastruktura, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, systemy zagospodarowania wód opadowych, rozwój terenów zieleni w miastach.

Należy dodać, że działania na rzecz magazynowania wody prowadzą także wojewódzkie

fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – przykładowo w województwie łódzkim Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi przeznacza 4 miliony złotych na dofinansowanie retencji w ramach priorytetowego programu *Deszczówka – Gromadzenie wód opadowych*. Dzięki niemu zainteresowane osoby będą mogły uzyskać do 5 tys. zł na zasiew łąk kwietnych i budowę małych zbiorników retencyjnych.

W wielu gminach realizowane są ponadto programy samorządowe dofinansowujące działania pro-retencyjne w tym m.in. dofinansowanie na zbiorniki zbierające wody opadowe. Jednym z przykładów są działania realizowane w Bielsku-Białej, gdzie można było pozyskać środki na zbiorniki retencyjne umożliwiające zbieranie deszczówki (regulamin wnioskania został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej 17 marca 2020 r.). Program o nazwie *Bielsko-Biała łapie deszcz* adresowany był do osób fizycznych, prawnych, które nie są przedsiębiorcami, a także wspólnot mieszkaniowych, posiadających tytuł prawny do nieruchomości położonej w granicach Bielska-Białej. Ubiegać się można było o nie więcej niż 1 tys. zł dofinansowania w przypadku zastosowania do zbierania deszczówki zbiornika naziemnego nie mniejszego niż 300 l lub o nie więcej niż 3 tys. zł przy zbiorniku podziemnym nie mniejszym niż 1 tys. litrów. Nabór wniosków trwał do lipca 2020 r. Podobne rozwiązania wprowadza wiele innych miast, m.in. Warszawa, Gdańsk, Gdynia, Lublin, Wrocław, Sosnowiec.

Ponadto, do 5 tys. zł dotacji na przydomowe instalacje, zatrzymujące wody opadowe lub roztopowe, będzie można otrzymać z nowego programu „*Moja Woda*”. To kolejna inicjatywa Ministerstwa Klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które zainwestują 100 mln zł w łagodzenie skutków suszy w Polsce. Nabór wniosków rozpoczął się w lipcu 2020 r.

Od 29 czerwca 2020 r. samorzady miejskie będą mogły starać się o unijne dofinansowanie na budowę, rozbudowę lub remont sieci kanalizacji deszczowej oraz zbiorników wód opadowych. Ministerstwo Klimatu i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozdysponują na ten cel 60 mln zł z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Nabór potrwa do 28 sierpnia 2020 r.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jan Białkowski
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/